

Aan: Commissie Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer

Datum: 27 februari 2026

Onderwerp: Gespreksnotitie rondetafelgesprek regio's 12 maart 2026

Inleiding

Het programma *Elke regio telt* vormt een belangrijke stap in de erkenning van regionale verschillen en het streven naar brede welvaart voor alle inwoners. Als K80, het netwerk van gemeenten met minder dan 25.000 inwoners, onderschrijven wij de uitgangspunten van dit programma. Tegelijkertijd constateren wij dat de uitvoering nog onvoldoende recht doet aan de positie en mogelijkheden van kleine gemeenten. Wij willen bijdragen aan sterke regio's, maar dat vereist dat wij daartoe ook daadwerkelijk in staat worden gesteld.

Elke Regio Telt, een goede start!

Wij zien dat het programma *Elke Regio Telt* heeft geleid tot een grotere bewustwording van de noodzaak tot maatwerk in regionaal beleid. De aanwijzing van directeuren-generaal en ambtelijke ondersteuning als aanspreekpunt per regio is een waardevolle stap richting betere interbestuurlijke samenwerking en een concrete invulling van de governance-structuur die het NPVR beoogt: een overheid die niet alleen stuurt vanuit Den Haag, maar ook luistert en handelt in de regio.

Ook de regiodialogen en de aandacht voor integraliteit in beleid zijn positieve ontwikkelingen. Er is sprake van een begin van een cultuurverandering, waarin verkokering plaatsmaakt voor samenwerking en waarin het belang van brede welvaart centraal komt te staan. Het NPVR kan deze beweging verder versterken door niet alleen te investeren in fysieke infrastructuur, maar ook in sociale en bestuurlijke infrastructuur – waaronder de uitvoeringskracht van kleine gemeenten. Want zonder sterke gemeenten, geen sterke regio. En gemeenten zijn er in verschillende maten.

Ruimte voor verbetering

Het programma *Elke Regio Telt*, met de opvolger het NPVR is een belangrijke stap richting een meer evenwichtige en rechtvaardige benadering van regionale ontwikkeling. Desondanks blijft de uitvoeringskracht van kleine gemeenten ernstig onder druk staan. De structurele tekorten in het gemeentefonds raken ons disproportioneel hard. Dit belemmert niet alleen de lokale dienstverlening, maar ook de mogelijkheid om bij te dragen aan regionale opgaven. Zonder structurele financiële versterking kunnen wij geen volwaardige partner zijn in de regio.

Wij zien dat herindelingen vaak voortkomen uit structurele disbalans, niet uit inhoudelijke noodzaak. De prikkel tot opschaling blijft bestaan, terwijl onderzoek aantoont dat dit niet altijd leidt tot betere dienstverlening. Kleinschaligheid is geen zwakte, maar een kracht. Door kleinschaligheid als kracht te erkennen, kan de regio bouwen op de nabijheid en wendbaarheid van kleine gemeenten, wat de maatschappelijke effectiviteit ten goede komt. Het programma zou dit expliciet moeten erkennen.

Die maatschappelijke effectiviteit bewijst zich onder andere in de bijdrage die kleine gemeenten leveren aan de grote landelijke opgaven. Denk bijvoorbeeld aan wonen, ruimte voor defensie of het opwekken van duurzame energie. Kleine gemeenten leveren daar hun bijdrage, niet zelden meer dan gezien hun omvang verwacht mocht worden.

Aan: Commissie Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer

Datum: 27 februari 2026

Onderwerp: Gespreksnotitie rondetafelgesprek regio's 12 maart 2026

Ons aanbod

Kleine gemeenten bieden bij uitstek ruimte voor pilots en proeftuinen. We gebruiken daarbij de kracht van nabijheid. Door onze bestuurlijke nabijheid, korte lijnen en wendbaarheid kunnen wij snel schakelen en lokaal maatwerk leveren. Dit maakt ons tot waardevolle experimenteerruimte voor beleid dat later regionaal of landelijk kan worden opgeschaald – mits kleine gemeenten daarvoor voldoende middelen en regelruimte krijgen.

Wij vragen de Tweede Kamer om structurele, langjarige investeringen in kleine gemeenten als fundament voor sterke regio's. Beleidsvrijheid en regelruimte zijn essentieel om lokaal maatwerk mogelijk te maken. Wij pleiten voor een andere investeringslogica: niet langer investeren in wat al sterk is, maar investeren in maatschappelijk effect en perspectief voor alle inwoners.

Tot slot

Elke regio telt – maar alleen als elke gemeente mee kan tellen. Wij geloven in de kracht van samenwerking tussen gemeenten en regio's. Dat vraagt om erkenning van verschillen, ruimte voor maatwerk en structurele ondersteuning. Het programma is een goede start. Nu is het tijd voor een volgende stap: een regio is slechts zo sterk als de gemeenten die haar vormen.

Met kleine en krachtige groet,

Namens het Dagelijks bestuur

Hans Teunissen, voorzitter